

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Andreas Willfors : Är is ett problem som kan lösas genom brett samarbete? Vaasa Insider 25.6.2020.

Är is ett problem som kan lösas genom brett samarbete?

Skribenten Andreas Willfors är projektledare vid Yrkeshögskolan Novia.

Den här vintern lämnade en hel del att önska. Den snö som kom regnade snabbt bort gång på gång, till vintersportarnas förtret. Andra kanske däremot tyckte det var skönt att inte behöva skrapa bilrutan på morgonen eller skotta snö på gården. Hursomhelst så ger isens varande eller icke-varande följer för regionens näringsliv och en del av problemen försöker vi lösa i vårt nya forskningsprojekt.

NoICE – Nordic Icing Center of Expertise är ett innovationsprojekt ägt av Yrkeshögskolan Novia med det specifika målet att utveckla ett långsiktigt och hållbart kompetenscentrum gällande nedisning. Projektet finansieras av Botnia-Atlantica, Österbottens förbund och Region Västerbotten.

Det har konstaterats att det finns ett behov av ett dylikt kompetenscentrum i regionen, och ett problem som till exempel verkar vara vanligt i dessa trakter är att träflis fryser. Det leder till att flaken som används vid transport är svåra att tömma, eftersom flis fryser fast på väggar och golv.

På grund av flisningsprocessens natur är det svårt att komma ifrån det faktum att fyllda flak står en längre tid i kölden, varpå ovanstående problem uppstår. Även vid den efterföljande lagringen innan förbränning, vid exempelvis en värmecentral, så finns det risk att flis fryser. Vissa tekniska lösningar har tidigare utvärderats med varierande framgång.

Nedisningsfenomen har även lett till förseningar i tågtrafiken, som många säkert känner till. I Sverige jobbar vi aktivt med frågan, där främst Umeå Universitet kombinerar sin expertis i statistik med Luleå Tekniska Universitets vädermodeller för att kunna förutsäga när sådana problem kan uppstå. Detta är bara några exempel på problem orsakade av nedisning, för vi vet att det finns andra.

Nordiskt kompetenscentrum

Målsättningen när projektet avslutas är att det ska finnas ett bestående kompetenscentrum för nedisning i regionen i form av ett icke-vinstdrivande företag. Begreppet kompetenscentrum kommer från engelskans ”centre of excellence”.

Ett kompetenscentrum är i princip ett nätverk av personer och/eller organisationer som samarbetar för att jobba på ett specifikt område eller få till stånd en viss positiv förändring.

Finansieringsmodellen varierar, eftersom det är ett vanligt och globalt förekommande fenomen i forskning och utveckling. Om man vill ha exempel på olika projekt som tagit fram sådana center i regionen så kan man gå in på Botnia-Atlantics sida och [söka i projektbanken](#).

I NoICE samarbetar Yrkeshögskolan Novia, Vasa Universitet, Luleå Tekniska Universitet, Umeå Universitet och Tammerfors Universitet.

Det som är viktigt i de kunskapscenter som vi avser är själva företagen, eftersom det är där lösningarna förverkligas. På finska sidan har Merinova jobbat med att få kontakt med företag som har dylika problem eller annars ett intresse för frågorna. De ska utgöra ett företagsnätverk som drar nytta av Nordic Icing Center of Expertise centrets verksamhet.

På svenska sidan jobbar Umeå Universitet med att engagera företagen. Att föra samman företagen i nätverk och få dem att diskutera kan leda till nya lösningar.

Man behöver inte uppfinna hjulet på nytt, sådant som tidigare fungerat för en bransch kanske kan tillämpas i en annan. Vi vill hitta nya lösningar till olika branscher, och för att det ska lyckas behövs ett center med många olika medlemmar.

Företagare, har du haft problem med is?

Avslutningsvis är det värt att poängtera att förekomsten av is är något som vårt samhälle är byggt på, och att nedisning således inte bara är ett problem. Till exempel så har årets milda vinter ställt till med problem för skogssektorn eftersom man inte kunde använda skogsmaskiner där det var tänkt att avverkas. Detta eftersom marken inte var frusen och saknade snötäcke. Sådana problem är ju även viktiga att komma ihåg, även om vårt fokus är annat.

Vi önskar nu att regionens företagare tar kontakt ifall ni har problem som orsakas av is, eftersom vi bland annat är intresserade av att göra fallstudier och skapa företagsnätverk. Är du osäker på om ert problem räknas hit? Ta kontakt med mig. Kan jag inte svara, så hittar vi någon som kan. Även om det nu förhoppningsvis är sommar så arbetar vi redan med vinterns problem!

Kontakt: Projektledare Andreas Willfors, andreas.willfors@novia.fi, tel: +35863285738

Hemsida: <https://www.icingcenter.eu/>

LinkedIn: [linkedin.com/company/nordic-icing-center-of-expertice-noice](https://www.linkedin.com/company/nordic-icing-center-of-expertice-noice)

Finansiär: Botnia-Atlantica: <https://www.botnia-atlantica.eu/>

Projektägare: Yrkeshögskolan Novia. Övriga parter: Vasa Universitet, Luleå Tekniska Universitet, Umeå Universitet, Tammerfors Universitet

Projektet pågår från 1.9.2018 till 31.8.2021, varefter centrets verksamhet ska vara uppstartad och fortsätter som icke-vinstdrivande företag.

EUROPEAN UNION

Interreg
Botnia-Atlantica

European Regional Development Fund

region
västerbotten

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

Ursprungstexten publicerades som en artikel på Vaasa Insider, <https://vaasainsider.fi> den 25.06.2020.